

Nr 11

Civilutskottets betänkande i anledning av motioner angående samhällets markpolitik m.m.

Motionerna

Utskottet har behandlat motionerna nr

165 av fru Hörnlund m. fl. vari hemställs att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om sådan ändring av förköpslagen att

a. den s. k. obillighetsregeln (9 § 1 st. 3.) ges en sådan utformning att spekulaton motverkas,

b. tiden för kommuns ansökan om tillstånd till förköp utsträcks till två månader,

1148 av herr Adolfsson m. fl. vari hemställs att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär förslag till lagstiftning, syftande till att ge kommunerna skyldighet att sälja mark till enskilda för bebyggelse,

1160 av herr Hermansson i Stockholm m. fl. vari — såvitt motionen inte behandlas i utskottets betänkande CU 1971:12 — hemställs att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om utredning och förslag

a. om att endast samhällsägda mark får stadsplanläggas,

b. om ändring av förköpslagen så att samhället ges rätt till prövning av det överenskomna markpriset vid övertagna köp, genom att särskilda markvärdesnämnder tillsätts i varje län,

1166 av herr Lindkvist m. fl. vari föreslås att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om en sådan översyn av förköpslagen som innebär hembudsskyldighet till kommun vid all fastighetsförsäljning.

Gällande ordning m. m.

Förköpslagen (1967: 868) och *förköpskungörelsen* (1967: 873) trädde i kraft den 1 januari 1968. Bestämmelserna återförs till statsmakternas beslut år 1967 (prop. 1967: 90, 3LU 54) och 1963 års markvärdekommittés förslag (SOU 1966: 23 och 24).

Förköpslagen innebär att kommun skall ha förköpsrätt vid försäljning som omfattar sådan mark som med hänsyn till den framtida utvecklingen behövs för tätbebyggelse eller därmed sammanhängande anordning. I vissa fall får förköpsrätt inte utövas, t. ex. om försäljning-

en avser fastighet med en areal under 3 000 m² och att taxeringsvärdet lägst är 200 000 kr. Förköpsrätt får inte heller utövas om staten är säljare eller köpare eller om försäljningen äger rum mellan nära släktingar. Kommunen får förvärva den egendom som köpet avser från säljaren på de villkor som avtalats mellan denne och köparen. Jämkning av villkor som avtalats mellan säljaren och köparen får ske endast om det är oundgängligt med hänsyn till arten av köparens åtagande gentemot säljaren. Förköpsrätten utövas genom att kommun underrättar köpare och säljare om beslut därom och anmäler beslutet till inskrivningsdomaren sist på den inskrivningsdag som infaller närmast efter tre månader från lagfartsansökan respektive ansökan om förvärvstillstånd.

Om säljaren eller köparen bestrider förköpsrätt är kommun skyldig att hos Konungen söka tillstånd till förköpet inom en månad från det bestridandet antecknades i fastighetsboken. Tillstånd skall vägras bl. a. om det är obilligt att förköp sker med hänsyn till förhållandet mellan säljare och köpare eller villkoren för eller omständigheterna vid försäljningen.

En undersökning rörande *erfarenheterna av lagstiftningen* om kommunal förköpsrätt har gjorts inom justitiedepartementet och redovisats i en promemoria (stencil, justitiedepartementet 1971: 1). Undersökningen, som haft formen av en enkät till länsstyrelser, inskrivningsdomare och kommunstyrelser, visar bl. a. följande.

Antalet uppgivna fall där förköpsbeslut antecknats i fastighetsbok var 51 år 1968, 82 år 1969 och 38 första halvåret 1970. Enligt inkomna svar från kommuner hade de genom fullbordade förköp tillförts ca 1 550 ha mark med en beräknad genomsnittlig areal per förvärv om ca 9 ha. Som jämförelse nämns att år 1968 beviljades över 160 000 lagfarter.

I fråga om anledningen till den ringa frekvensen förköp har ett tretiotial kommuner anfört att det förekommit försäljningar bara av perifera eller eljest ointressanta områden. Åtta kommuner har funnit köpeskillningarna för höga, och 45 kommuner uppger att de redan har tillräckliga markreserver. Några kommuner har framhållit att kommunerna måste ges möjlighet att ta upp lån för att kunna möta hastigt uppträdande förköpserbjudanden. Beträffande värdet av förköpslagstiftningen angavs det av 123 kommuner som mycket stort, av 205 som tämligen stort och av 148 som obetydligt. 78 kommuner ansåg sig på grund av ringa erfarenhet av lagens tillämpning inte kunna avge något omdöme i frågan. Ett femtiotal kommuner har framhållit att lagen enligt deras uppfattning underlättar frivilliga överenskommelser om markförvärv. 30 kommuner har ansett lagstiftningen dämpande på prisnivån medan minst lika många dock hävdade att den inte haft någon inverkan eller t. o. m. en höjande inverkan på markprisnivån.

Expropriationslagen (1917: 189, därefter ändrad) ger möjlighet att tvångsvis mot ersättning ta in anspråk fastighet m. m. för vissa ändamål. Expropriationslagen öppnar möjlighet för kommuner till expropriation bl. a. om Kungl. Maj:t finner det nödvändigt för att säkerställa att mark på skäliga villkor är tillgänglig för tätbebyggelse och därmed sammanhängande anordningar eller för att eljest i kommuns ägo överföra mark, som inte är tätbebyggd, för upplåtelse med tomträtt.

Expropriationsutredningen har i sitt huvudbetänkande (SOU 1969: 50 och 51) föreslagit att kommunernas möjlighet att exproprieras vidgas i flera hänseenden. En sammanfattning av förslaget har tagits in i tredje lagutskottets utlåtande 1970: 22. Enligt vad civilutskottet erfarit torde proposition i ämnet bli avlämnad under innevarande år.

Byggnadslagen (1947: 385, därefter ändrad) och *byggnadsstadgan* (1959: 612, därefter ändrad) innehåller bl. a. regler om kommunens befogenhet att bestämma var tätbebyggelse får uppkomma samt hur den skall vara utformad, det s. k. kommunala planmonopolet. Enligt 5 § 2 st. byggnadslagen förutsätts för att mark skall få användas till tätbebyggelse, att den vid planläggning enligt lagen prövats från allmän synpunkt lämpad för ändamålet. Bestämmelserna om zonexpropriation återfinnes i byggnadslagen och innebär att Kungl. Maj:t kan medge kommun att för genomförande av större stadsplanregleringar lösa viss mark inom tätbyggt område. En förutsättning är att området med hänsyn till den allmänna samfärdseln eller kravet på ändamålsenlig bebyggelse finnes vara i behov av genomgripande ombyggnad som inte lämpligen kan ske annat än i ett sammanhang.

Tredje lagutskottet har i sitt utlåtande 1970: 22 i anledning av motioner om begränsning av stadsplanläggning till samhällsägda mark lämnat en redogörelse över därtill anknytande lagstiftning m. m. Härmed sammanhängande frågor har vidare behandlats i tredje lagutskottets utlåtanden 1968: 57 och 1969: 13.

Utskottets yttrande

I det förslagskomplex som lades fram för riksdagen i anslutning till proposition 1967: 100 angående riktlinjer för bostadspolitiken m. m. ingick bl. a. *riktlinjer för kommunernas markpolitik*. Statsmakternas beslut innebar bl. a. rekommendationer till kommunerna att inrikta denna politik på förvärv av mark i så stor utsträckning att kommunerna får dominerande inflytande över de marktillgångar som inom överskådlig tid kan beräknas bli tagna i anspråk för samhällsbyggandet. Kommunerna bör ha en markberedskap som innebär att mark är säkerställd för minst tio års byggande. Till kommunernas förfogande i deras markpolitiska verksamhet står bl. a. det i byggnadslagstiftningen givna kommunala planmonopolet, den kommunala förköpsrätten, expropriationsrät-

ten, regler om försäljning av statlig och kyrklig mark, markprisprövningen i samband med beviljande av statliga bostadslån, lagstiftningen om tomträtt, markförvärvslånen och tomträttslånen. Härtill an knyter vidare beskattningsreglerna samt båtnadsbidragen enligt bl. a. byggnadslagen, m. m.

Förköpslagens syfte är att förbättra kommunernas möjligheter att på ett tidigt stadium förvärva mark som behövs för samhällsutvecklingen och därigenom åstadkomma en dämpning av prisutvecklingen i fråga om sådan mark. Motionerna nr 165, 1160 och 1166 innehåller förslag som syftar till ändringar i förköpslagen.

Förslaget i motionen nr 1160 innebär att kommunens betalningsskyldighet vid utövande av förköp inte som nu i princip skall bestämmas till vad kontrahenterna avtalat utan få prövas genom särskilda kommunala *markvärdenämnder* i varje län. Motsvarande synpunkter anfördes även i motioner vid 1969 och 1970 års riksdagar (3LU 1969: 13, 1970: 22).

Bundenheten vid säljarens pris togs upp även vid riksdagsbeslutet om förköpslagen (3LU 1967: 54, s. 70), då i motioner gjordes gällande att bestämmelsen (5 § 1 st.) att kommunens förköpsrätt skall utövas på de avtalade villkoren lämnade utrymme för skenköp och att kommunens förvärv borde ske till ortens pris, bestämt av en av länsstyrelsen tillsatt marknämnd. Tredje lagutskottet yttrade att förköpsinstitutet avsågs vara ett komplement till vanliga köp och således inte kunde väsentligt skilja sig därifrån. I sådant fall förfelas syftet med institutet, nämligen att det skall vara enkelt, snabbt och billigt.

I den nämnda undersökningen har en kommun anförut att det pris kommunen skall betala borde bestämmas genom opartisk värdering. En annan kommun anser att förköp bör ske till avkastningsvärdet. I undersökningen har vidare några kommuner räknat med risken att skenköp ingås i syfte att driva upp priset, bl. a. när det blivit känt att kommun är intresserad av att köpa mark inom ett visst område.

Civilutskottet har vid sin behandling av förenämnda yrkande funnit anledning stryka under den grundläggande bedömningen att förköpsinstitutet avser att öppna en väg för kommunerna att på ett enkelt, snabbt och billigt sätt kunna träda in vid konstaterade försäljningar. Med denna utgångspunkt bör en expropriationsliknande rätt att förvärva mark inte föras in i dessa lagregler. Önskemålen att kunna förvärva mark till priser som bestäms enligt givna värderingsnormer får tillgodoses genom expropriationsregler, där förvärvsförutsättningarna kan preciseras på ett annat sätt. Riksdagen torde senare få tillfälle att i anledning av bl. a. aviserad proposition om ändrade expropriationsregler få ta ställning till omfattningen av en sådan rätt för kommunerna. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motionen nr 1160 i vad avser utredning och förslag om ändring av förköpslagen.

I motionen 1166 föreslås en sådan översyn av förköpslagen som in-

nebär *hembudsskyldighet vid all fastighetsförsäljning*. Förslaget grundas i huvudsak på uppfattningen att lagen på grund av tidsknapphet för kommunerna, bundenheten vid säljarens pris samt möjligheten till prisupptrivning genom skenkontrakt eller andra arrangemang inte kunnat utgöra den broms på markprisstegringen som åsyftats.

Förköpslagens tillämplighet är som ovan angivits knuten till fast egendom som med hänsyn till den framtida utvecklingen krävs för tätbebyggelse eller därmed sammanhängande anordning. I 3 § förköpslagen anges de fall då förköpsrätt inte får utövas: liten areal och lågt pris, viss släktskap mellan köpare och säljare, exekutiv försäljning m. m. Om förköpsrätten bestrids och tillstånd söks skall enligt 9 § 1 st. tillstånd vägras bl. a. om det är obilligt att förköp sker med hänsyn till förhållandet mellan säljare och köpare eller villkoren för eller omständigheterna vid försäljningen.

En bestämmelse om möjlighet till hembud ingår i 4 § förköpslagen. Om ägaren skriftligen erbjuder kommunen att köpa en fastighet till bestämt pris och på i övrigt angivna villkor, skall kommun, om den vill anta erbjudandet, svara säljaren inom tre månader. I annat fall kan kommun under två år inte utöva förköpsrätt om inte priset är lägre eller villkoren sammantaget avsevärt ogynnsammare än enligt hembudet.

Den återopade tidsknappheten för kommunerna torde närmast avse fristen för att efter meddelande och på grundval av fullmäktiges beslut underrätta säljare och köpare samt anmäla beslutet till inskrivningsdomaren. I den inledningsvis nämnda undersökningen (s. 26) har ett femtontal kommuner hävdade att denna frist är för kort. Ett par kommuner har framhållit att lantbruksnämnd och inskrivningsdomare bör åläggas att expediera vissa meddelanden till kommuner snabbare än som sker. En kommun har anfört att det finns möjlighet att förlägga köp så att tremånadersfristen omöjliggör ett fullmäktigebeslut.

Beslut att utöva förköpsrätt ankommer på fullmäktige. I ett tillståndsärende hade beslutet i förköpsfrågan fattats av kommunalnämnden. I Kungl. Maj:ts beslut uttalades att beslutet om utövande av förköpsrätten inte fattats av det behöriga kommunala organet, nämligen kommunalfullmäktige. Denna fullmäktiges behörighet har — alltför vidsträckt — tolkats så att besluten inte kan delegeras till annat kommunalt organ. Kungl. Maj:t har dock fastställt Stockholms stadsfullmäktiges beslut den 30 september 1968 att anta ändring i reglementet för stadens drätsel-nämnd, varigenom nämnden bl. a. bemyndigats att under stadsfullmäktiges sommaruppehåll å stadens vägnar besluta i förköps- och hembudsärenden intill en beloppsgräns av 1 000 000 kr. per förvärv. Regeringsrätten hade i remissyttrande över ansökningen uttalat att bemyndigandet inte föranledde någon erinran.

Då Kungl. Maj:t efter ett bestridande av förköpsrätt prövar kommunens ansökan om tillstånd till förköpet skall enligt den s. k. *obillighets-*

regeln i 9 § 1 st. 3. förköpslagen tillstånd vägras om det är obilligt att förköp sker med hänsyn till förhållandet mellan säljare och köpare eller villkoren för eller omständigheterna vid försäljningen. I motionen nr 165 förordas en ändring i denna regel som syftar till att endast starka personliga skäl bör utgöra hinder för kommun att utöva förköpsrätt. Motionärerna anför att det närmast är obillighetsregeln som lägger hinder i vägen för ett utnyttjande av förköpsrätten. Tillämpningen av regeln enligt de vid lagstiftningens införande antagna grunderna anses ge möjligheter till skenavtal eller i vart fall köpavtal som inte återspeglar det reella innehållet i en överenskommelse och som kan grundas på t. ex. skatteskal.

Av den inledningsvis nämnda undersökningen framgår att under tiden den 1 januari 1968—30 juni 1970 Kungl. Maj:t i ett tiotal fall haft att bedöma om ett förköp kunde anses obilligt eller inte.

Ett bestridande av förköpsrätt skall (9 § 2 st.) anmälas hos inskrivningsdomaren för anteckning i fastighetsboken. Inskrivningsdomaren skall ofördröjligen underrätta kommunen om bestridandet. *Fristen för kommuns ansökan om tillstånd* till förköpet hos Kungl. Maj:t har satts till en månad från det bestridandet antecknades (se prop. 1967: 90, s. 142). Beslut att utöva förköpsrätt ankommer som anförts i princip på kommunens fullmäktige. Ansökan om tillstånd fordrar inte något nytt fullmäktigebeslut.

I motionen nr 165 förordas en ändring av denna regel så att tiden för kommuns ansökan om tillstånd utsträcks till två månader. Motionärerna framhåller att problem kan uppkomma för kommunerna dels på grund av sen underrättelse, dels på grund av de kommunala sammanträdenas förläggning t. ex. under semestertid.

Förslaget i motionen nr 1166 om hembudsskyldighet vid fastighetsförsäljning torde närmast avse att effektivisera tillämpningen så att kommunens bedömanden kan komma i ett tidigare skede och kombineras med förhandlingar. Det nämnda syftet att effektivisera tillämpningen och att undanröja avsedda svårigheter i lagstiftningens praktiska tillämpning torde även ligga bakom de konkreta förslagen i motionen nr 165. Utskottet har förutsatt att den uppmärksamhet som Kungl. Maj:t ägnat förköpslagstiftningen genom bl. a. den refererade undersökningen fullföljs genom en bedömning av undersökningsresultaten och de synpunkter som framförts i motionerna och att Kungl. Maj:t därvid föreslår sådana ändringar som eventuellt kan visa sig påkallade. Motionernas syfte får därmed anses i väsentliga delar tillgodosett.

I syfte att öka kommunernas möjligheter att lägga upp en långsiktig markreserv och tränga tillbaka den privata markspeculationen hemställs i motionen nr 1160 om ett riksdagens initiativ för att påkalla utredning och förslag om att *endast samhällsägd mark får stadsplanläggas*. Motsvarande hemställan behandlades senast vid 1970 års riksdag.

Tredje lagutskottet (3LU 1970: 22) hänvisade då till 1967 års reformer och expropriationsutredningens huvudbetänkande och fann inte skäl tillsätta en ny utredning för att pröva frågan om hur problemet med oförtjänt markvärdestegring skall angripas.

Inte heller civilutskottet har funnit skäl tillstyrka den föreslagna utredningen. Utskottet har utom vad tidigare åberopats beaktat även bygglagutredningens pågående arbete och olämpligheten att till detta knyta med tidigare direktiv svärförenliga uttalanden.

I motionen nr 1148 har föreslagits att riksdagen skall begära förslag till lagstiftning, syftande till att ge kommunerna skyldighet att *sälja mark till enskilda* för bebyggelse. Förslaget grundas på att småhuskonsumenterna bör ha en reell möjlighet till val mellan boende i eget hem med full äganderätt och i andra upplåtelseformer.

Motioner med likartat syfte behandlades även vid 1968 års riksdag. Tredje lagutskottet (3LU 1968: 57) anslöt sig då i fråga om ett val mellan full äganderätt och tomträtt till av riksdagen godkända rekommendationer. Lagutskottet betonade vidare vikten av att kommunernas möjligheter att välja upplåtelseform bibehölls och inte begränsas genom föreslagen lagstiftning.

Civilutskottet har inte funnit anledning tillstyrka motionen. Kommunerna bör mot bakgrund av statsmakternas rekommendationer själva bedöma utbudet av såväl mark med äganderätt eller tomträtt som bostäder med äganderätt, hyresrätt eller bostadsrätt. Utskottet har vidare noterat att en föreslagen lagstiftning skulle medföra inte bara ett ingrepp i de kommunala befogenheterna utan även avsevärda tillämpningssvårigheter.

Utskottets hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande utredning m. m. om ändring i förköpslagen (1967: 868) i syfte att införa prisprövning genom markvärdenämnder att riksdagen avslår motionen nr 1160 såvitt nu är i fråga,
2. beträffande översyn av förköpslagen (1967: 868) syftande till hembudsskyldighet att motionen nr 1166 icke föranleder någon riksdagens åtgärd,
3. beträffande begäran om ändring av 9 § första och andra stycket förköpslagen (1967: 868) att motionen nr 165 icke föranleder någon riksdagens åtgärd,
4. beträffande utredning om villkor för stadsplanläggning att riksdagen avslår motionen nr 1160 såvitt nu är i fråga,

5. beträffande lagstiftning om skyldighet att sälja kommunägd mark att riksdagen avslår motionen nr 1148.

Stockholm den 30 mars 1971

På civilutskottets vägnar

ERIK GREBÄCK

Närvarande: herrar Grebäck (c), Bergman (s), Almgren (s), Tobé (fp), Kristiansson i Örkelljunga (s), Petersson i Nybro (s), Lindkvist (s), Henrikson (s), Engström (vpk), Jadestig (s), Karlsson i Mariefred (c), Turesson (m), Åkerfeldt (c), Ångström (fp) och Adolfsson (m).

Reservationer

1. beträffande *prisprövning genom markvärdenämnder m. m.* av herr Engström (vpk) som anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 4 som börjar med »Civilutskottet har» och slutar med »av förköpslagen» bort ha följande lydelse:

»Utskottet delar den i motionen nr 1160 anförda synpunkten att samhällets åtgärder i syfte att förstärka den kommunala markberedskapen inte enbart tillgodoses av den genom den kommunala förköpsrätten skapade möjligheten för kommunen att ingå som köpare. Det är också nödvändigt att åstadkomma effektiva medel varigenom höjningar av markprisnivån kan stävjas. Speciellt inom tätortsområden med stark expansion har en oavlättlig stegring av markpriserna ägt rum. Vetskapen om kommunernas behov av tomtmark föranleder kapitalstarka konsortier att förvärva stora markområden enbart i spekulativt syfte. Även skenköp av mark förekommer. Den i motionen förordade åtgärden att inom varje län tillsätta en markvärdenämnd med möjlighet att pröva markpriset vid övertagna köp förutsätts endast komma till utnyttjande då köparen finner priset oskäligt och underställer köpet nämndens prövning. Det ofta förekommande förhållandet att kommunerna i ett tvångsläge nödgas betala oskäliga markpriser skulle därigenom kunna förebyggas. En förenkling och skärpning av expropriationslagstiftningen, som kan utnyttjas vid fall då markägare vägrar sälja för samhälleliga behov erforderlig tomtmark, kan sålunda inte ersätta den av motionärerna förordade åtgärden. Utskottet finner därför angeläget tillstyrka bifall till motionen nr 1160. Det grundläggande syftet även i motionerna nr 165 och 1166 torde därmed vara tillgodosett.»

dels utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

- »1. beträffande utredning m. m. om ändring i förköpslagen (1967:868) i syfte att införa prisprövning genom markvärdenämnder

att riksdagen med bifall till motionen nr 1160 såvitt nu är i fråga som sin mening ger Kungl. Maj:t till kännva vad utskottet anför,»

2. beträffande *utredning om villkor för stadsplanläggning* av herr Engström (vpk) som anser

dels att det stycke i utskottets yttrande på s. 7 som börjar med »Inte heller» och slutar med »svårörenliga uttalanden» bort ha följande lydelse:

»Ett ytterligare verksamt medel i kampen mot markspekulationen och för säkerställandet av en social bostadspolitik finner utskottet vara det i motionen nr 1160 framställda förslaget om att endast samhällsägda mark får stadsplanläggas. Förslaget anknyter till tankegångar som formulerades redan i arbetarrörelsens efterkrigsprogram. I detta hävdas såväl ståndpunkten om ett gradvist överförande av hyreshusen i samhällets ägo som kommunalisering av tomtmarken. Genomförandet av förslaget om att endast samhällsägda mark får stadsplanläggas förutsätter givetvis ett överförande till samhället av sådan mark som erfordras för bostadsbebyggelse och annan samhälllig service såsom gator, parker etc. Det innebär därmed att samhället skaffar sig större resurser för att säkerställa genomförandet av en socialt inriktad bostadspolitik. En viktig del härav är bekämpandet av markspekulationen, som starkt kan bidra till att sänka boendekostnaderna. Utskottet förordar därför ett bifall till det i motionen nr 1160 ställda yrkandet i denna del.»

dels utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

»4. beträffande *utredning om villkor för stadsplanläggning* att riksdagen med bifall till motionen nr 1160 såvitt nu är i fråga som sin mening ger Kungl. Maj:t till kännva vad utskottet anför,»

3. beträffande *lagstiftning om skyldighet att sälja kommunägd mark* av herrar Turesson (m) och Adolfsson (m) som anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 7 som börjar med »Civilutskottet har» och slutar med »avsevärda tillämpningssvårigheter» bort ha följande lydelse:

»Statsmakernas tidigare ställningstaganden i fråga om markupplåtelser till enskilda innebär att avgörandet ytterst skall ligga i kommunens hand. Dessa ställningstaganden har uppenbart förutsatt att även enskilda kommuninvånarens intresse att förvärva mark med äganderätt för egen bostad därvid tillgodoses i rimlig utsträckning och i relation till efterfrågan. Som anføres i motionen kan det dock konstateras att detta intresse i vissa kommuner inte alls eller i alltför ringa utsträckning beaktas. Ett statsmakernas klagörande av de avsedda grunderna kunde tänkas ske genom ett riksdagens uttalande enligt motionens syfte. De faktiska förhållandena och vikten av att markutbudet medger en

reell valfrihet mellan bostadsformerna talar dock för att detta ställnings-
tagande görs i form av lagstiftning. Kungl. Maj:t bör enligt utskottets
mening snarast utarbeta sådant förslag att föreläggas riksdagen.»

dels utskottets hemställan under 5 bort ha följande lydelse:

- »5. beträffande lagstiftning om skyldighet att sälja kommunägd
mark att riksdagen med bifall till motionen nr 1148 som sin
mening ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört.»